

VILÁGOSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 szeptember 15, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
232. szám

Vita a MNSz-szervezetek munkája körül

Ki a hibás?

Írta: KOVÁCS GYÖRGY

A Világosság egyik minapi számában Tamás Gáspár felvetette a felelősség kérdését: nem a népben van a hiba, hogy egyes MNSz-szervezetek kevésbé élénk tevékenységet fejtenek ki, mint mások, — hanem a vezetőségekben. Megállapításait igyekezett összehasonlításal alátámasztani s így ír többek között: „Az erőteljes tisztogatás után Nagyváradon, Temesváron, sőt a Szilágyságban is új erőre kapott a szervezeti élet... De sok helyen, így Kolozsváron, a Székelyföldön és egybűt a MNSz a tanyagás, tehetetlenség jeleit mutatja”, — bírál jóhiszeműen.

A bírálát jogos voltát senkinek sem áll ezandékában kétségbe vonni, viszont ez az összehasonlítás olyan sarkán érinti a MNSz szervezeti kérdés-komplexumát, amely joggal fáj azoknak, akik itt a Székelyföldön a szervezés nehéz munkáját végzik (köztük olyan cselekvő magyarok, akik közül egyesek az éhségtől estek össze a tél folyamán a kimerítő munka végzése közben). Ez az összehasonlítás kötelez, hogy mélyebben nézzük meg a Székelyföldre annyira kedvezőtlen megállapítások mögötti politikai valóságot.

Nem tudom, a kiváló munkáért megdícsért (minden bizonnyal igazságosan megdícsért) szervezetek hogyan dolgoztak az utóbbi időben. Adatszertűen a Székelyföldről is csak Maros-Torda megye szervezetének szervezési adatai állnak rendelkezésünkre. Eszerint a MNSz marostordamegyei szervezetének 117 községében ez év elején 11 ezer 986 férfi, 6236 nő és 1480 ifjú tagja volt. Ez a taglétszám egyrészt a szervező bizottság buzgó és odaadó munkája következtében — mostanig szembetűnően gyarapodott, amennyiben a megyei szervezetnek ma 31 ezer 5 férfi, 12,387 nő és 3718 ifjú tagja van. Ebben az esztendőben a megye területén 1760 MNSz gyűlést tartottak s a gyűlések résztvevőinek száma 82 ezer 690-re ruggott. Ezek az adatok egyáltalán nem támasztják alá azt a feltételezést, mintha a Székelyföld eme megyéjében például elrenyhült volna a MNSz keretében a szervezeti élet, sőt ellenkezőleg. Most már az a kérdés, milyen mértékben tájékozható a MNSz a maga keretei nélkül a veszély nélkül, hogy a szervezet határozottan demokratikus jellege és kimondottan népi volta csorbát szenvedne?

A MNSz központi végrehajtóbizottsága ismeretes határozata után, mely kedvező és hasznos tisztulási folyamatot indított meg országsszerte a magyar nép demokratikus szervezetének soraiban, számba kell vennünk: a magyarság mely rétegeire kell felépitnie magát a szervezetnek s ezáltal erőteljes harcot vállalnia ezeknek a népi rétegeknek érdekvédelmében? Maros-Torda megyében (márgát Marosvásárhelyt nem számítva) 1326 magyar értelmiségi él. Olyan réteg, amelynek tulnyomó többsége megtalálható munkaterületén a MNSz kötelekben. A földnélküli falusi lakosság száma 11.720 családot tesz ki. Ezek teszik a marostordamegyei falvak széles napszámú rétegét, a földmunkások csoportját. Ezek azok, akikre, mint falusi bázisra elsősorban kell építeni a MNSz-nek. Az ő társadalmi és gazdasági felemelkedésük egyik csatlakozási jele a népi demokrácia útján való fejlődésnek, szervezethez való demokrácia megerősödését jelenti.

A megyében, illetve a megye falvaiban 18.995 családot tesznek ki azok a földművesek, akik kisbirtokkal rendelkeznek, sokan közülük napszámú munkával is kénytelenek keresni kenyérüket, mert földjeik nem termik meg a család fenntartásához szükséges mennyiséget. A MNSz falusi szervezeteinek ez a réteg a másik gerince. Ezt a réteget osztálykülönbség, érdekellentét nem választja el annyira a földnélküli tőmegtől, hogy politikai, gazdasági, társadalmi harcokban szoros szövetséget ne tarthatnának és védelmező ottthon közösen ne találhatnának a nemzetiségi magyarság demokratikus szervezetében.

A földreform megvalósítása után a megyében 392 családra rug azok száma, akik — a meghatározás itteni viszonylatában — nagyobb birtokkal rendelke-

nek, vagyonuk megközelíti az 50 hektárt. A nincstelen, illetve kevés birtokkal rendelkező népréteg és a vagyonos osztály között hányódik a székely lakosságnak egy másik nagy csoportja, a 10—20 holdas kisbirtokos réteg. Ezek száma 11.835 családot tesz ki a megyében. Ez a falusi réteg nem nevezhető olyan egységnek érdekei felismerésében, mint a másik három. Komoly, megbízható szövetségeket találhat közöttük a nép legmélyebb rétege, de ugyanakkor ebben a rétegben szokott termékeny talajra burlani a reakciós kumérgezés, a magyarság demokratikus sorainak megbontására törekvő kísérletek.

Nem szabad tehát általános fogalmakban és nagy kategóriákban beszélnünk, amikor nemzetiségi magyarságunk belső kérdéseit vitatjuk meg, hanem mindig számolnunk kell azzal, hogy a „nép

általános fogalmába okvetlen beleszámítja magát a falusi lakosság minden rétege — holott a falu lakosságának társadalmi-gazdasági egységéről beszélni, a nép fogalmának ürügye alatt, végzetes tévedés lenne és szervezetünket ismét abba az irányba térítené el, mely az „elvtelen” egység szolgálatában a reakció eszközeként tenné a MNSz-t.

Ha tehát megállapítjuk, hogy „a nép nem hibás!” — akkor nyomban siesünk a részletek magyarázatával: igenis, vannak falvainkon a parasztság vagyonosabb rétegeiben konok, tudatos ellenségei is demokráciánknak, vannak szabotálók, vannak a gazdasági újjáépítésnek, a stabilizációnak, a gabonabeszolgáltatásnak tudatos gáncsvetői. Ezeket a nép közül kell kihalásznunk, hogy ne gyöngyhéssé a MNSz demokratikus erejét se. Tessék végignézni a gazdasági szabotázs miatt eljárás alá vontak névsorát, megérdeklődni az illetők társadalmi helyzetét — ugynevezet kispapasztort alig találni, vagy egyáltalán nem található köztük. Falusi viszonylatban mind a felsőbb paraszti rétegekből (vagy értelmiségből) kerülnek ki a rendszer ellenségei!

S amikor meghuztuk falvainkon az egyes rétegek érdekeit elhatároló vonalakat, meg is kaptuk a MNSz szervezeti továbbépítésének lehetőségeit. Ezeket a határvonalakat pedig éppen itt Maros-Tordában a MNSz igazi demokrata harcosai igyekeznek megvonni — talán innen öbred velük szemben a távoli szemlélő gyanuja, hogy az itteni MNSz szervezetek fölött szinte szinte a halálharangot huzza meg s tulzott jelzők használatára ragadtatja magát. Vajjon nem ezeknek a határvonalaknak hiánya okozza-e azt az esetleg hamis (lényegében nagyon veszélyes) látszatot, hogy egyes szervezetek virágzóbb életet élnek a székelyföldiekéknél? Hiszen a tisztogatás munkája például Maros-Tordában elsőnek történt meg országos viszonylatban s 29 személyt zártak ki a helyi vezetőségekbel demokráciaellenes magatartása, vagy szervezeti munkában való részvétlensége miatt.

S még egy körülményről nem szabad megfeledkeznünk: a nemzetiségi magyarság sorai mögött megbújt reakció kifüstölése sehol sem vett olyan nagy erő igénybe, mint a Székelyföldön. Megvan-

nak a történelmi és társadalmi okai, hogy a magyar reakció tevékenysége miért volt merészebb és hevesebb a szintizta magyar lakosság Székelyföldön, mint az ország nemzetiségi vegyesen lakott területein. Az okok boncolgatására itt most nincsen hely, de a jelenségeket összegezhetjük nagy vonalakban: a Székelyföldön összpontosított a magyar reakció mult nyáron a MNSz székelyudvarhelyi nagygyűlésére, a Székelyföldön gyilkolták meg (Lövétén) Balázs Pált, csikarcfalván Kálmán Bélát, itt szőverkezett a Székelyföldön a magyar reakció a választási küzdelemben, itt ágyazta be magát legmélyebben intézményeinkbe. Nem kis feladat volt a közelmultban felvenni a harcot ezekkel az összpontosított és gyilkosságtól sem visszarettenő erőkké szemben és győzelmet aratni fölöttük. Ezek a győzelmek, a politikai harcokban elért sikerek, tul a fentebb közölt számadatokon, mindennél inkább bizonyítják az itteni MNSz szervezetek életképességét és politikai erejét. Itt zajlott le és végződött a demokrácia győzelmével a szövekezetek demokratizálódásáért folytatott küzdelem, itt tört meg annak a reakciónak kigyófeje, mely egyházi intézményeink mögé is befészkelte magát (emlékezzünk a marosvásárhelyi református kollégiumelöljáróság- és igazgatóválasztási harcára), itt folyik a harc a közbirtokosságok valóban néptulajdonba való vételéért, stb.

Napilapjaink tükrében figyelve a nemzetiségi élet eseményeinek országos keresztmetszetét, pont az ellenkező kép rögzítődik az ember tudatába, amit Tamás Gáspár vezércikkében az olvasó elé tárt, vitathatatlan jószándékkal és harcos elszántsággal. De nem ez a célunk, hogy személyes vitákban vérezzünk, hanem hogy megtaláljuk a módját szervezeteink további fejlesztésének, a néprétegek demokratikus nevelésének, mert csak az ilyen előzmény utáni szervezeti gyarapodás jelent nyereséget a demokrácia számára.

Ezen pedig segíteni kell!

A marosvásárhelyi „Szabad Szó” szerkesztőjének, Kovács György írónak mult vasárnap í cikkemmel kapcsolatos hozzászólását készségesen közöljük. Örülünk annak, hogy a munka lanyhulását bíráló szavunkra megérkezett az első válasz és íme, a számok tükrében mutatja meg Kovács György, hogy a Székelyföld egy megyéjében, Marostorda megyében élő életet él a Magyar Népi Szövetség.

Szeretnők, ha bíráló szavunkra Erdély többi megyéjéből is a fellendülő munkáról adnának hírt a jelentések. De szeretnők azt is, ha Kovács György ilyen alaposággal nézne szét a Székelyföld belső megyéiben, Csikban, Udvarhelyen és Háronszéken is, hogy vajjon ott milyen a helyzet? Igaza van Kovács Györgynek abban, hogy a reakció az egy tömbben élő székelységet kezdte ki legjobban és demokratikus népi szervezetünk-

nek ott kellett folytatnia a legnagyobb harcot ellenségeink ellen, akik még a gyilkosságtól sem riadtak vissza, de ahogy mi nem általánosítottunk, Kovács György sem általánosíthatja Marostorda megyével az egész Székelyföldet. Nem is az a lényeg, hogy csupán a taglétszámok és gyűlések számának tükrében vizsgáljuk meg a szervezeti életet, hanem a mennyiség munka mellett a vizsgálódásnak feltétlenül ki kell terjednie a minőségi munkára is.

A tízezer tag vajjon fizeti-e a tagsági díjat? Népi kollégiumok felállításában és ezernyi más sajátos nemzetiségi munkaterületen milyen cselekvő munkával vesz részt az építésben? Egy szóval a MNSz kereteiben cselekvő életet él-e demokráciánk továbbépítéséért, — a keretnek milyen a tartalma?

Örvedetes, hogy a Székelyföld megyei közül Marostorda

az élen jár, azonban le kell szegni, hogy Kovács György nem ahhoz a lényeges kérdéshez szól hozzá, ami a „Nem a népben van a hiba” című mult vasárnap í cikk alapján egészséges vitát indíthatna el. Ki vonja kétségbe azt, hogy a Magyar Népi Szövetség névtelen és nem névtelen munkásai, akiket demokratikus népi öntudatuk sarkall nehéz körülmények között is sokszor hősi erőfeszítésekre, hogy ezek a cselekvő magyarok szerte az országban sárban, forrószágban, hóban és fagyban nem végzik áldozatos munkájukat? A felvetett kérdés mélyebb és az általánosítás hibájának elkerüléséért ott kell keresni a kérdés gyökerét, hogy ez áldozatos munka ellenére is igen sok helyen miért lanyhult el az a munka, amely népi szövetségünk tevékenységének erőteljesebb kiszélesítését követeli meg a magyar nép életmennyilvánu-

lásainak minden területén?! A valóság az, hogy sok helyen lanyhult a munka lendülete, nem mindenütt visszhangoznak fejlődő népi demokráciánk hatalmas építésének kalapácsütései egyes szervezetek. Ezen pedig feltétlenül segíteni kell!

Kovács György sem tagadja a létező hibákat, amikor egy megye példájában is szervezeteink továbbfejlesztésének kérdését továbba magyazza és annak módjait keresi. Éppen e hibák létezése kötelez arra, hogy — ha kell — a kemény bírálathangján is új munkalendületre, több kezdemzésre, elevebb, a ma kérdéseibe kapcsolódó szervezeti munkára ösztönözzünk mindenütt, ahol lanyhulás észlelhető.

Reméljük, hogy az éindított vita tovább folytatása a szervezeti munka megújulásához vezet.

TAMÁS GÁSPÁR

Az új lakbérek nem haladhatják meg a bérlők fizetésének 20 százalékát

Pátráscanu igazságügyminiszter ismertette a lakbérek átszámítására vonatkozó törvényt

BUKAREST. — (Rádió.) Pátráscanu igazságügyminiszter szombaton délelőtt fogadta a minisztériumban a sajtó képviselőit s ismertette előttük a lakbérek átszámítására vonatkozó törvény tervezetét.

Az igazságügyminiszter mindelelőtt leszegelte, hogy ez a törvény semmiben sem érinti a lakbérleti törvényt, kimondottan csak a lakbérek átszámítására vonatkozik.

A miniszter tájékoztatója szerint egyébként az új lakbéreket egyfelől a bérlők foglalkozása és fizetése, másfelől pedig a lakbérleti szerződés megkötésének időpontjának tekintetbe vételével állapítják meg. Néhány foglalkozási ágtól eltekintve, az új lakbérek általában nem haladják meg az 1938-as lakbéreket, ellenkezőleg, sok, különösen munkások, tisztviselők, újságírók, művészek esetében alacsonyabbak.

A rendelet intézkedik arról is, hogy miképp kell kiszámítani azoknak a lakásoknak a lakbérét, amelyek 1938 előtt nem voltak bérbé adva. Itt általában az 1938. évi áprilisi lakbérleti törvény meg-

állapításai irányadók. Külön fejezet foglalkozik a háború által megrongált s utólag kijavított lakások lakbérének megállapításával.

A törvény részletes ismertetésére még visszatérünk.

A KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK RÉSZLETEKBE IS FIZETHETIK ADÓJUKAT

A pénzügyminisztérium engedélyezte, hogy az iparosok 10 naponként részletekben, a kereskedők pedig 5 napos részletekben törleszthessék adójukat. Elsősorban élelmiszer, textil, ruházati és háztartási cikkeket árusító kereskedők adójának befizetését szorgalmazzák.

ÜGYVÉD NÉLKÜL KAPÁK VISSZA AZ ASZÁLYSÚJTOTTÁ FÖLDMŰVESEK KÉNSZERBŐL ELADOTT FÖLDJEIKET

A kormány — mint megírjuk —, rendeletet adott ki, amely hatálytalannította az aszálysújtotta vidékek földműveseinek kényszerhelyzetben kötött ingatlanadási szerződéseit.

Az aszálysújtotta vidékek közül Erdélyben Háromszék, Csik és Udvarhely

megyékben az öt hektárnál kisebb földdel rendelkező mezőgazdák azonnal jelentkezzenek lakóhelyükön a községi elöljáróságnál, amely 20 nap alatt hivatalból összeállítja azoknak a földműveseknek a névsorát, akik az 1946. évi augusztus 1-re után kénytelenek voltak földjeiket eladni. A községi elöljáróság a legközelebbi járásbíróshoz terjeszti be a kimutatást. A bíróság hivatalból semmisíti meg a kényszerhelyzetben kötött adás-vételi szerződést.

TÖRVEVEL LÁTJAK EL A SZÖVETKEZETEKET, HOGY HATHATÓSAN KÖZREMŰKÖDHESSENEK A KÖZELLÁTÁSBAN

Zaroni Romulus szövetségügyi miniszter nyilatkozott a sajtónak a szövökezetek szerepéről a városok ellátásában.

A szövökezetügyi miniszter nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy tekintettel a szövökezetek készpénzének a stabilizáció alkalmával történt zárolt számlára helyezésével, minek következtében a szövökezetek nem rendelkeznek megfelelő forgatókével a szövökezetügyi minisztérium törvényjavaslatot készít az ebből fakadó ne-

hezségek megoldására. A törvényjavaslat a szövökezeti tőke visszaállításának módjaitra vonatkozik. Az ország helyreállítására kiküldött gazdasági bizottság most tanulmányozza ezt a javaslatot s miután véleményezte, azonnal minisztertanács elé terjesztik, hogy a képviselőház megszavazhassa. Zaroni miniszter kijelentette ezzel kapcsolatban, hogy a törvényjavaslat szerint megfcltő tőkét biztosítanak a Nemzeti Szövökezeti Intézetnek, amely majd az összes szövökezeteket ellátja a szükséges pénzzel.

Zaroni miniszter a városok közellátási kérdésével foglalkozva hangsúlyozta, hogy mind a főváros, mind pedig a többi nagyvárosokra vonatkozóan részletes tervezet dolgoztak ki a szövökezeti minisztériumban. Ez a javaslat szintén a miniszterközi bizottság előtt van, ahol most tökéletesítik. Remélhető, hogy rövidesen nyilvánosságra kerül s miután a szövökezetek tőkéjét is biztosítják, megkezdődik a lakosság közellátási cikkeivel való ellátása a szövökezetek útján.

20 lej

a Magyar Népi Szövetség központilag megállapított havi tagsági díja.

Ezzel az összeggel segíti elő hónapról-hónapra minden becsületese és öntudatos magyar ember demokratikus nemzeti szervezetünk jogvédő, népnevelő és országépítő munkáját.

Pontosan juttassuk el a tagsági díjat a helyi MNSZ pénztárába!

FELHÍVJUK ELŐFIZETŐINKET, hogy a pénzbeváltás előtti hátralékaikat a beváltási kulcs szerint átszámítva, valamint a szeptember havi előfizetési díjakat mielőbb rendezni sziveskedjenek, nehogy lapunk folytatáságos küldése fennakadást szenvedjen.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR TAN- NYELVÜ ÁLLAMI GYAKORLÓ FŐ- GIMNÁZIUMBAN (Farkas-utca 16) a javítóvizsgákat szeptember 22-én, az V. osztályba a felvételi vizsgákat szeptember 24-én és 25-én tartják meg. A beiratkozások szeptember 25-én zárulnak.

HIVATALBÓL IRJÁK BE AZ ISKOLAKBA A TANKÖTELES TANULÓKAT. A kolozsvári Magyar Tankerületi Felügyelőség től nyert értesülés alapján közöljük, hogy az idei tanévre a beiratások az összes kolozsvári állami és felekezeti népisiskolákban szeptember 10-én véget értek. Mindazokat a 7. és 16. év közötti tanköteleseket, akik a 7. elemi vagy 3. középiskolai osztályt még nem végezték el és szeptember 10-ig önként nem iratkoztak be valamelyik nyilvános iskolába, hivatalból fogják a lakóhelyükhöz legközelebb lévő népisiskolába beírni, elvesztve a beiratkozás elmulasztásáért az iskolaválasztás szabad jogát. A törvényben előírt büntetéseket fogják kiszabni a tankötelesek olyan gondviselőire, akik az 1947-1948. évi tanévben nem fogják rendezni iskolába járatni a felügyeletük alatt álló 7-16. év közötti népisiskolai tanköteles gyermekeket.

NEMZETISÉG ELLENI IZGATÁSRT letartóztatták Balla Lászlót, a nagyváradi Gójdur-liceum altisztjét.

A KOLOZSVÁRI ANYAKÖNYVI HIVATAL HIREI. Szeptember 7-e és 13-a között 39 születést, 45 halálozást, 36 holtánnyilváníást és 13 esküvőt jegyeztek be a kolozsvári anyakönyvi hivatalban.

ARANY- ÉS DOLLARREJTEGETÉSERT letartóztatták Sulyok Miklóst, a nagyváradi pénzügyigazgatóság ellenőrt. Sulyok reakciói röhögést terjesztett. Az állambiztonsági hivatal eljárást indított ellene és házkutatást tartott a lakásán, ahol a cserépkályhába beépítve 11 dollárt és 153 gram törtaranyat találtak. A vizsgálat során megállapították, hogy Sulyok a fajtörvény idején fényűző lakást zsarolt a maga részére egy nagyváradi üldözöttől, Bölöni Nagy Miklós nagyváradi kispapost pedig százmillió lejjig akarta megszarolni. Foglalkozott borüzlettel is a pénzügyigazgatósági főfelügyelő, akinek Bihar-díszcegen nagymennyiségű bora állott leköltötten. Sulyokot kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

KIKNEK ÜZENTEK A HADIFOGYOK? A Máramaroszigetről Foksányba szállított és Kolozsváron átutazott hadifoglyok közül Bálint András Cseretör-utca 16, Szalma István Nyárad-utca 6, Szilágyi Sándor Hajnal-utca 31, Pusztai Lajosné Unió-utca 12, Antal Dénes Széchenyi-tér 4, Bacsó János Méhes-utca 60, Szabó Szilárd Honvéd-utca 28, Butyka József Toldi-tér 3, Sóllyom Balázs Szabolcsi-ut 12, Bálint István Gyep-utca 22, Kovács István Csaba-utca 43a és Iszlay Béla, akinek az edesapja CFR villanyszerelő, üzenik hozzátartozóiknak, hogy egészségesek, jól vannak és remélik, hogy Foksányból nemcsak a hazatérnek. (*) A „GRANUM” szövetséget október 5-én, határozatképtelenség esetében 12-én 31 órakor tartja évi rendes közgyűlést. Mária királyné-utca 9 szám alatti helyiségében, az ott kifüggesztett tárgyszo-

A MAGYAR NÉPI SZÍNHÁZ ma kezdi meg előadásait Temesváron, a Magyar Népi Szövetség székházának színpadán. Heyermans „A remény” című színműve kerül elsőnek bemutatásra, majd magyar népi szerzők darabjait mutatják be a Magyar Népi Színház műkedvelői, akik nagy lelkesedéssel végzik munkájukat.

HAZAUTAZNAK A MOLDAVI GYERMEKEK A BÁNSÁGBÓL. Az Aszállyujtotta Vidékek Segélyező Bizottságának közlése szerint a moldvai inséges gyermekeket, akik a Bánságban éltek a lakosság bőséges vendégszeretetére, a közeli napokban visszaszállítják állandó lakóhelyükre.

ELLOPTA A KÖZSÉG LAKOSÁGÁNAK 34 ÉS FÉLKILÓ CUKRAT Sarmasán Artimon mezőrebenesi községi jegyző. Letartóztatták és a marosvásárhelyi törvényszék börtönébe szállították. Cordos Grigore községi bíró ellen is megindult az eljárás, mert tudott arról, hogy a jegyző nem osztotta ki a falu lakói között a cukrot, hanem saját céljaira használta fel.

DOFTANA, AUSCHWITZ, SZARAZAJTA. A Népvédelem, a Demokrata Nők Szövetsége, az Egységes Szakszervezeti Tanács és a Volt Politikai Bebértönzöttök Szövetsége meghívja Kolozsvár polgárait hétfőn, szeptember 15-én délután 6 órakor a megyeháza dísztermében tartandó előadásra, ahol Bojan Pavel és Nagy István antifasiszta harcosok „Doftana, Auschwitz, Szarazajta” címmel tartanak előadást. Belépés díj-talan.

(*) **PÉNTEKEN NYITJA MEG KAPUIT A KAMARASZÍNHÁZ.** A kolozsvári Állami Magyar Színház régóta sürgetett Kamaraszínháza az Állami Zene- és Színművészeti Főiskola dísztermében talált otthonra az új színházi évadban. A hangversenyekre és kisopera-előadásokra már tavaly kiválóan alkalmasnak bizonyult teremben napok óta szorgos munkások építik és bővítik a színpadot Szakács Györgynek, a színház tehetséges tervezőjének irányítása mellett. A megnyitót előadás pénteken, szeptember 19-én este 7 órai kezdettel a város művészeti és társadalmi életének kimagasló eseménye lesz. A „Veszedelem kanyar” világhírű szerzője, J. B. Priestley szólal meg elsőnek az új színpadon bravúrosan felépített új művével, a „Váratlan vendég”-gel. A darab parádés szereposztásban kerül bemutatásra Poór Livel, Senkálzky Endrével és három visszaszerződött közkezdvelt művészzel, Dorján Ilonával, Várady Rudolfal és Perényi Jánossal, akik mellett a fiatal Sebesi Péternek is kiváló alakításra nyílik alkalm. A jelenet-él-jelenetre fokozódó izgalom a közönséget is a játék részesevé teszi, mert a „Váratlan vendég” szerzőjének ezzel a darabbal az a célja, hogy nemcsak a szereplőkben, de a nézőkben is felbressze az egymásra utaltság és a társadalmi felelősség érzését. A „Váratlan vendég”-et Szentimrei Jenő igazgató rendezte, akinek vezetése alatt már javában folynak a próbák az új színpadon. Az első előadást meghívott közönség előtt tartják meg és te- kintettel a nézőtér aránylag csekély befogadóképességére, ajánlatos lesz jegyeket előre gondoskodni. Aki a bemutatóra meghívóra igényt tart, legkésőbb kedden délig jelente be igényét a színház gazdasági hivatalában. A hatóságok, pártok és szakszervezetek meghívott a színház kézbesíti ki, a fennmaradó helyekre elsősorban a Színjáratoló Egyesület tagjainak igénylését veszik figyelembe. A további előadásokra jegyeket 30, 30 és 20 lejcs árban hétfőtől a színház nap- pali pénztára árusít.

Igy született meg a szovjet népautó — a „Moszkvics”

Olcso, gyors, tetszetős — és részletre lehet vásárolni

MOSZKVA. — „Moszkvics” a tek és teljes erővel megkezdődött szovjet dolgozó legújabb szenvedélye. Nem elérhetetlen álmom, hanem könnyen teljesülő valóság minden szovjet dolgozó számára és, ha egy kicsit jobb teljesítményt ér el munkájában, „Moszkvics”-tulajdonossá válhat.

A szovjet autóipar legújabb gyártmányáról van szó, a szovjet népautóról. A Szovjetunió fővárosában gyártják, itt született ez a néphaszálnalra alkalmas gépkocsi és innen is kapta nevét: „Moszkvics”, ami annyit jelent, hogy „moszkvai”.

EGYRE TÖBB MOSZKVICIS FUT AZ ORSZÁGUTAKON

A Szovjetunió utain egyre több „Moszkvics” fut. Könnyen felismerhető, kicsiny és mozgékony, mint minden egészséges gyermek, szemrevaló külseje, modern vonalvezetése azt bizonyítja, hogy „jó nevelést” kapott. Nem hasonlítható össze a szovjet autóipar remekeivel, a „Zisz 110”-el, vagy „Probéda”-val, de más is a hivatása. Egyébként mindazzal rendelkezik, ami a jó és megbízható autót jellemzi — biztos felépítés, karcsú test, komoly hajtóerő, megbízható motor, sebesség, elegáns karosszéria.

A moszkvai „KIM” autógyár már hosszabb ideje kísérletezik egy jó és olcsó népautótypus kihozásával. A háború azonban megakadályozta a gyártást abban, hogy megkezdje a szériagyártást. A műhelyeket ki kellett üríteni és biztonságos helyre vinni és így a népautó forgalombahozatala késedelmet szenvedett. A háború befejezése után a „KIM”-gyár kisautó osztályának munkatársai folytatták munkájukat és a tervezőiroda rövidesen elkészült a „Moszkvics” típus kidolgozásával.

A gyártásra szóló kormányrendelet 1945 augusztusában érkezett a gyárba. A szükséges gyártási gépek 1946 januárjában megjöt-

A „Moszkvics” motorjának teljesítőképessége — 23 lóerő, maximális sebessége — óránként 96 kilométer, fogyasztása — 100 kilométerenként 8 liter benzint, súlya — 800 kilogram, négyszemélyes, csukott, nyáron leszerelhető karosszériával. A kocsi első kerekei független, lengő tengelyeken nyugszanak. Ez göröngyös utakon is teljes rugalmasságot biztosít. Hidraulikus fékjei biztonságot nyújtanak. Karosszériája hegesztéssel készült, szegecselés nélkül. Olcsósága ellenére a korszerű kocsi minden előnyével rendelkezik. A tervezők munkáját alaposan megnehezítette az, hogy a kis méretek és a könnyű súly mellett, olcsó és mégis kényelmes, szemrevaló, tetszetős kocsit kellett előállítani, ami kényelmet nyújt és úgy vezetésre, sportra, mint utazásra, hűsége utitársa a szovjet polgárnak.

A „Moszkvics”-ot azért hozta világra a szovjet autóipar, hogy olyan szovjetemberek tulajdonosa legyen, akik szeretnek autót vezetni és szeretik a kezük alatt érezni a motor engedelmes hajtóerejét, hogy végigrobogjanak a festői tájakkal szegélyezett utakon. Ilyen ember sok van a Szovjetunióban. Az életszínvonal emelkedésével számuk egyre növekszik. Kicsi, olcsó és gazdaságos kocsi van szükségük, amelynek mindemellett szép a külseje és egyszerű a kezelése. Egyszóval olyan kocsi, amit szeretni lehet.

A szovjetipar népautója minden formájában eleget tesz ezeknek a szempontoknak. Eppen ez a magyarázata annak, hogy a gyár nem győz eleget gyártani és már mintegy félvérv elő van jegyezve minden kikerülő darab. A „Moszkvicsot” előre megvásárolják tulajdonosaik és éppen olyan türelmetlenül számolgatják megérkezését, mint a születendő gyermek világrajövetelének napját.

Világosság-Sport

Az NB I. ötödik fordulójában

Nehéz erőpróba előtt állanak a kolozsvári labdarugócsapatok

KOLOZSVÁR. — Az NB I. mai vasárnapi ötödik fordulója során Kolozsváron az Univerzitate—Ciocanul mérkőzés kerül lejátszásra. Az egyetemi csapat csütörtökön Bukarestben a Hadsereg csapata ellen győzött, míg a Ciocanul otthonában veszített a temesvári vasutasok elleni szerdai mérkőzésén. A mai találkozó esélyese a bukaresti csapat.

A Ciocanul Gorenstein, Ambrunovák, Nicolescu, Teodorescu, Sicilovan, Farkas, Horváth, Bartha, Höfling, Moisescu összeállításban, míg az Univerzitatea Cristea, Vigu II., Medrea, dr. Joja, Luca dr., Radulescu, Husa, Roman, Dascaiu, Medrea III., Coracu összeállításban játszik. A mérkőzést Daju (Temesvár) vezeti.

A Dermata ismét nehéz próba előtt áll. Temesváron a CFR elleni mérkőzésen a börgyári csapat nem lehet a mérkőzés esélyese. A vasutas csapatoknak keményen kell megküzdeniük a Dermata védelmével, hogy a mérkőzést megnyerjék. A Dermata a multheti összeállításban játszik.

A Vasasnak sem sok reménye van arra, hogy Bukarestben a Juventus elleni mérkőzésen pontokat szerezhessen. A kolozsvári munkáscsapat az UDR elleni győztes csapatával áll ki, a jobbszélen Kovács I. Miklóssal.

Marosvásárhelyen a Dermagant —Szabadság mérkőzésen nagy összecsapás várható. A mérkőzés eredményét nehéz megjósolni. A váradiek otthonukban nagy gólaránnyal győztek viszont Marosvásárhelyről eddig még egyetlen vendégcsapat sem vitte el mindkét pontot. Döntetlenhez közelálló eredmény várható.

Resicán, az UDR—Juli mérkőz-

sen a Jiul az esélyesebb. Az ITA-nak könnyű dolga lesz a Hadsereg csapata elleni mérkőzésen.

Bukarestben a CFR győzhet az MMSC ellen, míg Ploestjében a hazai csapat győzelme várható az Unirea Tricolor ellen.

Az NB II. negyedik csoportjában a kolozsvári vasutasok a pikáris vasutasokkal mérkőztek össze erejük. A mérkőzést a negyed 5 órakor kezdődő U—Ciocanul NB I. találkozó előtt, délután 3 órakor tartják meg.

SPORTHIRADÓ

EVADZÁRÓ uszóversenyt rendez a BEAC, az összes kolozsvári uszóegyesületek részvételével. A vasárnap délelőtt fél 11 órakor a városi partifürdőben. A BEAC vezetősége kéri az időmérőket és az összes uszókat, hogy a versenyen pontosan jelenjenek meg. A versenyen Germán (BEAC), az ifjusági országos bajnok és mások is rekordjavítási kísérletet tesznek.

A ROMÁN NEMZETI BANK labdarugó csapata Bukarestben ma délután a Magyar Nemzeti Bank csapatával méri össze erejét. A mérkőzésnek visszavágó jellege van. Tavasszal a MNB 6:1 arányban győzött Budapesten.

Az AURORA Horgász Egyesület szeptember 21-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a Parkban lévő ki- ocsolt rendkívüli közgyűlést tart, melyen megállapítják az új halászati díjakat és a stabilizációval kapcsolatosan egyensúlyba hozásról ígérnek.

A román nemzetközi motor- kerékpárversenyt a kolozsvári Moto Club rendezésében, október 5-én, vasárnap délelőtt 9 óral kezdettel tartják meg.

Szatmárnémetiben a Törekvés—Tisza mérkőzés esélyese a hazai csapat. Nagyváradon a Crisana győzelme várható a marosvásárhelyi vasutasok ellen. Nagybanyan a Minaur—Solvay találkozó a marosújvári csapat. Dicsőszentmártonban a Sticla—Surianul mérkőzésen a Surianul csapata, Fogarason az Explosivii—Phönix mérkőzésen a nagybanyai csapat, míg Aninabányán az Aninosa—Sodronyipar találkozó a Sodronyipar csapata az esélyes.

MAGYARORSZÁG válogatott labdarugó csapata ma, vasárnap, Bécsben az Ausztria elleni válogatott mérkőzésen a következő összeállításban játszik: Tóth, Balogh II., Labore, Bozsik, Szücs, Nagymarosi, Egressi, Szusza, Duák Keszthelyi II., Puskás. Budapestben ma délután Bécs—Budapest városok közötti nemzetközi mérkőzés lesz és ma tartják meg Budapest az Svájc—Magyarország közötti atlétikai viadalt is.

A KOPPENHÁGÁBAN megrendezett nemzetközi rendőrválogatott mérkőzések eredményei: Franciaország—Belgium 2:1 (0:1), Hollandia—Luxemburg 6:0 (4:0), Svédország—Svájc 3:0 (2:0).

A PRÁGÁBAN megtartott nemzetközi motorkerékpárversenyek eredményei: 250 kcm. gépversenyben: 1. Kadleck (Csehszlovákia), 2. Horak (Csehszlovákia), 3. Suchaner (Ausztria). 350 kcm. gépversenyben: 1. Thomas (Anglia), 2. Velocette (Egyesült Államok), 3. Norton Batovec (Csehszlovákia). 500 kcm. gépversenyben: 1. Beischer (Anglia), 2. Holmimo (Finnország), 3. Laurent

Rohammunkával megkezdődött a gáz bevezetése Kolozsvárra

Mindenki vegye ki a részét a munkából!

KOLOZSVAR. — A betonvágógép éles berregéssel hasítja a gyalogjáró burkolatát. Magas munkás szoritja a földre a nehéz vágópisztolyt. Homlokán izzadságcseppek gyöngyöznek, szinte hallani izmai ropogását, amint a nehéz, harminc kilónál is nehezebb szerszámot emelgeti. A vágókés feltöri az aszfaltot. Áthatol a betonon és kivázza az alatta lévő kemény földet. Ágyat készít az uttest mentén fekvő, derékvastagságú vascsöveknek, Kolozsvár gázvezetékének.

Leáll a gép. A munkások leteszik nehéz szerszámaikat, s a hős árnyékba húzódnak. Egy csoportba verődnek, körülveszik Brezló mérnököt, aki a Szakszervezeti Tanács részéről a munkásokat vezeti. Közéjük megyünk. Néhány kérdés hangzik el a munkások szájáról, majd Brezló mérnök utasításokat ad és a hatalmas kompresszor újra berregni kezd...

A DERMATÁSOK AZ ELEN

— Még csak a kezdet-kezdetén vagyunk — mondja a munkavezető-mérnök — a talajtörést végezzük. Sajnos, egyletlen egyetlen légsűrítő gépünk van, így még lassan halad a munka. A jövő héten talán öt-hat géppel fogunk dolgozni.

— Mi a munkamenet? — kérdezzük.

— Az uttest burkolatát — válaszolja a mérnök — és az alatta lévő betonlapot fel kell törjünk, majd 110 centiméter mély, 50 centiméter széles árkot húzunk. Ezt Kolozsvár munkásai önkéntes rohammunkával végzik el. A terv szerint naponta 150 folyóméter árkot kell megásni. Tul akarjuk haladni a tervet, legkevesebb 250 folyóméter árkot fogunk elkészíteni naponta. A gázcsövek lefektetését a „Sonametan” vállalat munkásai végzik. Ők hegesztik össze a tizméter hosszúságú csöveket is.

— A kissármási gázvezetőről — folytatja — a Dermata-gyár előtti térségre vezetjük a gázt, onnan a vasúti töltés mentén az Állomástéren át fővezeték megy fel a város utcáiba, majd pedig egy vékony csőhálózat a fogyasztókhoz.

MUNKASOITTHON-ALAP

Megtudjuk Brezló mérnöktől, hogy a gázvezetőről a Dermata előtti elosztóig egy 64 kilométer hosszú és 350 milliméter átmérőjű csővön jön majd be a gáz négy atmoszféras nyomással, onnan tovább, különleges nyomáscsökkentő berendezés beiktatásával, két atmoszféras nyomással ömlik be a 250 mm átmérőjű városi fővezetékbe, tovább — ismét nyomáscsökkentés után — felatmoszféras nyomással az elosztócsövekbe. A munkálatok elvégzéséhez 7500 méter csővezetékre van szükség, amiből eddig 4500 folyóméter érkezett meg városunkba.

A „Sonametan” az önkéntes rohammunkásokat rendszeres óraberrel megfizeti, azonban a munkások az összegeket nem veszik fel, hanem befizették a Szakszervezeti Tanács pénztárába és megvetik vele a főposta háttárgyosított építendő hatalmas munkásokotthon pénzügyi alapjait.

Alig fejezi be a munkavezető-mérnök tájékoztatóját, az állomás épülete felől munkáscsoport fordul be a Horca-uton. Felénk tartanak. Mikor közelebb jönnek, megismerjük őket: Dermata-munkások. Vezetőjük Belovai István, a Dermata-gyár üzemi bizottsági titkára. Ő a vezetője az első önkéntes munkáscsoportnak. Jegyezzük fel a többiek nevét is: Rend József, Pakó András, Szakács János, Pál Róbert, Balázs Károly, Néb István, Rada Fauszlin, Vincze Béla, Balázs Sándor, Miklós Ferenc, Mód József, Váradi Ferenc, Demeter Sándor, Lőrincz István, Balázs László, Kalló Sándor, Magyar Márton és az őszhajú Dirnbeck István bácsi azok, akik az első 250 méter hosszúságú árkot kicsákányolják.

Néhány perc s a munkászabonyokat egyhalomra rakják a földre. És a munka máris megkezdődik.

Délután 2 óra van, s az itt most munkába merülő dolgozók valamennyien ledolgozták már a gyárban 8 órás munkaidejüket.

AZT AKARJUK, HOGY MIELŐBB VALÓRA VÁLJON...

— A Dermata összes alkalmazottai — mondja Belovai István — örömmel vették, hogy végre pénteken délután Veress Pál megtette az első csákányvágást, megkezdte a földgáz bevezetésének munkálatait. A Dermata-munkás, amelyik a többtermelésben eddig is említésreméltó eredményeket ért el, örül annak, hogy az ő képviselői az első ebben az önkéntes munkában. Lelkesen fogjuk végezni, azt akarjuk, hogy Kolozsvár dolgozóinak régi vágya,

a földgáz bevezetése mielőbb valóra váljon.

Távolabb Dirnbeck István csákányolja az évtizedek óta keményre préselődött földet.

— Vegye ki mindenki részét ebből a munkából — mondja —, magunknak csináljuk. Azt tudom, hogy ebbe az árokba Kolozsvár minden szervezett dolgozójának egy-egy verejtékcseppe fog hullani.

A csákányok ütemesen hullnak a kemény földre, vágják a rögöt, vágják a kolozsvári üzemek részére az olcsó fűtőanyag útját. Munkások csákányolják a földet, megszüntetni Kolozsvár dolgozóinak fűtőszándját. Soraik között ott vannak munkásvezetők is. Ellenében a múlt álmunkásvezetőivel, akik csak hangzatos jelszavakkal állottak a munkásság élére, ezek a mostaniak példamutató munkával.

SZEKELY GYÖRGY

Zilah demokrata női a Varga Katalin leánynépkollégiumért

ZILAH. — A Magyar Népi Szövetség központi nőbizottságának kezdeményezésére Erdélyszerte Varga Katalin-émlékünnepet rendeznek. Ennek keretében vasárnap, szeptember 7-én Zilah város MNSZ női szervezete is a szabadsággért harcoló Varga Katalin emlékét jól sikerült kultúrest keretében idézte.

Anyagilag és erkölcsileg sikeres kultúrestnek volt még egy igen nagy eredménye. Az előadást követő napon a Romániai Demokrata Nők Szövetségének zilahi tagozata felkereste a MNSZ női bizottságát és közölte, hogy a romániai demokratikus nők be akarnak kapcsolódni a Varga Katalin-émlékünnepély rendezésébe és átnyújtották az értekezleten hozott határozatukat.

— Mi, demokratikus nők annak az erdélyi asszonynak, aki több mint száz évvel ezelőtt mindenét odahagyva az elnyomottak és az együttélő népek egyenlőségért harctárságát harcolt, közösen kell emléket állítsunk — mondja a Demokratikus Nők Szövetségének határozata.

A zilahi nők egész Szilágy me-

gyében közös, román—magyar, Varga Katalin kultúresteket rendeznek, amelynek tiszta jövedelmét 1948. évre tervezett kolozsvári Varga Katalin leány népfőiskola felállítására és felszerelésére fogják fordítani. Az első küldemény 6000 lej, már meg is érkezett.

VARGA KATALIN EMLÉK-ÜNNEPÉLY NAGYSZALONTÁN

A MNSZ női bizottságának felhívására Varga Katalin-émlékünnepélyt rendeztek múlt héten a hajdúk városában.

Az iparos otthon dísztermében rendezett ünnepélyt Szabó Gyula, a MNSZ helyi elnöke, nyitotta meg, majd egymást követték az Arany János leánygimnázium növendékeinek magyar-és román népi táncai, az Arany János fülcium diákjai pedig tömegszavallatokban mutattak be Petőfi-verseket. Az ünnepi beszédet Balázs Zsigmond liceumi igazgató tartotta.

Nagyszalonta lakossága az előadás hatása alatt lelkesen magáévá tette a Kolozsvárt felállítandó Varga Katalin Népi Kollégium tervét.

A lakáshivatal szerint:

Nélkülözhetetlen a termelésben Bencze Mihály beörö és lehet lakást rekvirálni a számára

„A belügyminiszteri rendelet értelmében Kolozsvár a tulajdonosok sorába tartozik és így csak hivatalból a városba helyezett köztisztviselők és a termelésre nélkülözhetetlen személyek részére bocsáthat ki lakásrekviráló jegyet a városi lakáshivatal.” (Lazar Constantin).

KOLOZSVAR. — Van olyan város, ahol a fej nem tudja, mit csinál a kéz és ez — Kolozsvár. Így nyilatkozik a város polgármestere, de a vezetése alatt álló városi lakáshivatal már nem így tudja a dolgokat és — nem tudni milyen nyomós okokból — ezt a rendelkezést akként módosítja, hogy megfelelően alátámasztott indokok alapján betörők és egyéb érdemes alvilági notabilitások részére is lehet és kell is lakást rekvirálni. Nem tudjuk, de szerfelett kíváncsiak vagyunk arra, hogy a lakáshivatal a városba helyezett

köztisztviselők, vagy esetleg a termelés szempontjából nélkülözhetetlen személyek kategóriájába sorolja-e a többszörösen rovatmult, közismert betörőt, Bencze Mihályt — de az letagadhatatlan tény, hogy a részére lakást rekvirált.

A közelmúltban elhalt György Anna idős asszony Petőfi-utca 15. alatt lévő lakását a városi lakáshivatal az augusztus 9-én kiadott 4001-es rekviráló jegy alapján Bencze Mihály részére utalta ki. A dolog érdekességéhez tartozik, hogy ebben a lakásban már huzamosabb ideje bérelt egy szobát Beller Kornélia, az Állami Magyar Színház tagja, aki hűgával együtt lakott itt. A régebbi idő óta állandóan betegeskedő öregasszonnyal Beller Kornélia úgy egyezett meg, hogy annak esetleges halála után átveszi a lakás birtokát és ezt a ház gondnoka is jóváhagyta. Történetesen György Anna el-

Lássunk tisztán

RUHR

Washingtonban, Londonban és Berlinben egyidőben hozták nyilvánosságra a ruhrvidéki szénterület ügyében kötött amerikai—angol megegyezés szövegét. Ez, amint várható is volt, az amerikai álláspont teljes győzelmét hozta. A megegyezés szerint a Ruhr óriási szénbányái német igazgatás (Hitler egykori tá-mogatásról, a német szénbányáról van szó) és amerikai—angol ellenőrzés alatt fognak dolgozni. Az angolszász ellenőrző szervek minden irányító posztjára amerikaiak kerülhetnek, akiknek ilyenformán az ölébe hullana az egész Ruhr-vidék, minden kincsével egyetemben.

A tárgyaló felek — mondanunk sem kell — nem a békés, demokratikus Németország felépítése érdekében foglalkoztak a német ipari termelési színvonal kérdéseivel. Kizárólag saját üzleti szempontjaik vezették őket s az amerikai üzletemberek által annyit hangoztatott újítást lényegében csak a nagytőke érdekeit szolgálta.

A Wall-Street urai a dollár hűbérévé akarják tenni a Ruhr-vidéket, ugyanazt a célt követve, mint annakidején az első világháború után a Dawes-terv. A német ipart akarják az amerikai tőke gyarmatává tenni s céljuk elérése érdekében természetesen semmitől sem riadnak meg.

Ezek az ügyes amerikai üzletemberek

nagyon is értik, hogyan lehet három bört lehozni egy rókáról. Az első bört akkor buzzák le, amikor a rendkívül olcsó német munkaerő felhasználásával termelnek. A második bört akkor kerülne le a rókáról, amikor a Németországban termelt olcsó árut magas áron eladják Európában — dollárértéssel ellenében. S hogy a harmadik börtől se feledkezzünk meg, az amerikai tervek szerint értéktelen papírmárkával és leszállított élelmiszerfejadagokban nyilatkozna meg az amerikai nagytőke jóindulata a németek irányában.

Mindez természetesen még csak terv, jámbor óhaj. Mert a Szovjetunió — a potsdami egyezmény alapján állva — nem hajlandó elfogadni csak olyan egyezést a német ipar kérdéseinek megoldására, amit a négy nagyhatalom együtt kötött. A Szovjetunió álláspontja az, hogy az egészésges Németország csak az egységes német gazdasági élet megteremtése után jöhet létre. Az ügy a négy nagyhatalom külügyminisztereinek novemberi értekezletén kell, hogy eldőljön, bár az amerikai—angol imperialista körök mindenáron igyekeznek addigra befejezett tények elé állítani a Szovjetuniót, amely semmiképpen sem hajlandó belátni a német dolgozók érdekeivel homlokegyenest ellenkező terv megvalósításába.

EGYIPTOM

1882-ben, mintán az angol flotta rövid ideig bombázta Alexandriát, brit csapatok szállottak partra Egyiptom földjén. Az akkori angol miniszterelnök, Gladstone, a parlamentben hivatalosan közölte, hogy az egyiptomi angol megszállás csak ideiglenes s amint lehetséges, nyomban véget fog érni. Nos, ez az ideiglenesség azóta is tart.

Az egyiptomi uralkodó osztályok természetesen könnyen megbékültek az angol megszállókkal s békés szövetségben szakkormányolták ki a sokmilliónyi egyiptomi felháborított munkáerejét. A dolgozó milliók azonban egy pillanatra sem nyugodtak bele a brit megszállásba. Az „ideiglenes” angol megszállás történetét a véresen elnyomott tömegmozgások láncolata jelenti. A váltakozó egyiptomi kormányok, a nép erős nyomása alatt igyekeztek ugyan valamelyes megoldásra jutni, de látszatfüggetlenségül többre nem is terekedtek. A brit csapatok ilyenformán nem mozdultak.

A hitleristák afrikai támadása idején kötött angol—egyiptomi szerződés értelmében az angol csapatoknak a német—olasz rablóimperializmus leverése után el kell hagyniuk Egyiptomot. Az angol imperialista körök s az őket kiszolgáló kormány természetesen csak üres papírnak tekintette ezt a megegyezést s és máig sem hagyta el Egyiptomot. Legújában a Felső-Nílus mentén fekvő Szudán, amelyik egyébként az egész egyiptomi uralom kulcsa, elszakítását tervezik. Az egyiptomiakkal ezzel szemben önmendekézési s csatlakozási jogot követelnek a földrajzilag és néprajzilag egyaránt Egyiptomhoz tartozó Szudán számára.

Miután az egyiptomiak az angolakkal

több mint egy esztendő tárgyalás után nem tudtak megegyezni, a Biztonsági Tanácshoz fordultak. Ez azonban, bár a szovjet delegátus, Gromiko, leleplezte az imperialista körök mesterkedéseit, megoldatlanul hagyta a kérdést.

— Ha a Biztonsági Tanács — mondotta Gromiko — kitér az elől, hogy az ilyen vitás kérdésekben határozott döntést hozzon, akkor a népekben felmerül a kérdés, kiknek a segítségére számítanak, ha a végső fórum sem nyújt nekik segítő kezét.

— Az indonéz vitában — jelentette ki Gromiko — a BT nem talált elég indokot, hogy a háború és egy nép elleni támadás tényét megállapítsa. Most pedig nincs elég bátorsága, hogy kimondja: „Egyiptomnak az idegen csapatok kivonására vonatkozó követelése jogos.”

E beszéd után írta a Közép-Kelet egyik vezető lapja, az „El Udzsá”: „A Szovjetunió habozás nélkül az igazság oldalára állt és a béke és a biztonság érdekében megvédte magát sikert.” Egyiptom népe érthető felháborodással fogadta a BT elutasító válaszát. Több ezer főből álló tömeg támadta meg a portsaidi angol konzulátust, Alexandriában tüzharc volt a tömeg és a rendőrség között s az egyiptomi gyárak munkásai tiltakozó sztrájkba kezdtek.

Idézzük még befejezésül az egyiptomi vezérkar egyik vezető személyiségének nyilatkozatát:

— Ha az angolok nem hagyják el Egyiptomot, olyan méretű zavargások törnek ki az egész Nílus- völgyben, amelyek lázba hozzák az egész Közép-keletet.

n. e.

A köztisztviselők október 1-ig

teljes egészében megkapják a szeptemberi fizetésüket

BUKAREST. — A köztisztviselők fizetésének kiutalása szeptember hónapban a következőképpen történik, amint azt a pénzügyminisztériumban közölték:

Szeptember 15-én kiutalják a szeptemberi járandóság 50 százalékát. A fennmaradó 50 százalék kiutalása október elsején történik meg. Októberben viszont egy-

szerre utalják ki a teljes fizetést, mégpedig a hónap végén. Ez annyit jelent, hogy a fizetés folyósítása novembertől kezdve a szabályos módon történik.

A Szofulisz-kormány

összeesküvése a görög nép ellen

A Magyar Kommunista Párt a koalíció fenntartásáért

A közkegyelmi rendeletnek — állapítja meg a görög szabadságharcosok rádiója — egyetlen célja van: az hogy tévedésbe ejtse a bel- és külföldi közvéleményt. A terror tovább folytatódik, a rendszerben semmi változtatás nincsen. Érthető, hogy a demokratikus görög pártok hallani sem akarnak arról, hogy elismerjék a Szofulisz-féle monarcho-fasiszta árnyékkormányt. A görög szocialista párt nyilatkozatban állapítja meg, hogy a Szofulisz-kormány nem jelent kivezető utat abból a véres zsákutcából, amelybe Görögország jutott.

A baloldali pártok együttes nyilatkozata hangsúlyozza, a görög nép és a baloldali pártok távol tartják magukat attól az összeesküvésről, amelyet kormányok néveznek. A nyilatkozat a továbbiakban rámutat arra, hogy mindaddig, amíg a börtönök és az internálótáborok zsúfolva vannak, nem lehet a helyzet javulásáról beszélni.

kus pártok koalíciója fenntartásának és a Nemzeti Függetlenségi Front kormányának megalakításának életbevágó fontosságát.

A határozat leleplezi a reakciónak azt a kísérletét, hogy szakadást idézzon elő a koalícióban. — A Magyar Kommunista Párt — hangzik a határozat — el van tőkelve arra, hogy a legerélyesebben lép fel minden törekvéssel szemben, amely közvetve, vagy közvetlenül a külső vagy belső reakció céljait szolgálja és akadályokat gördít a nyugodt, békés alkotómunka elé.

A határozat megállapítja, hogy Magyarország érdeke megköveteli a Nemzeti Függetlenségi Front munkaképes kormányának gyors megalakítását.

A Kisgazdapárt nagyválasztmánya ugyancsak hivatalos nyilatkozatban szegelte le, hogy kívánatosnak tartja a Nemzeti Függetlenségi Front koalíciójának fenntar-

tását. Közölték, hogy a Kisgazdapárt helyesli a kormány külpolitikai vonalát, mely jó viszonyt kíván fenntartani a világ vezető hatalmaival s elsősorban a Szovjetunióval.

AZ AMERIKAI DOLGOZÓK HARCA A RABSZOLGATÖRVÉNY ELLEN

Az USA-ban életbelépett a Taft Hartley-féle rabszolgotörvény. A két nagy szakszervezeti szövetség vezetője kijelentette, hogy minden erejükkel harcolni fognak Amerika történetének a legreakciósabb és legmunkásellenesebb törvénye ellen.

A kormány által alakított új munkásellenes szervezetet felszólították, hogy szakszervezeteket tegyenek esküit, hogy sorajukban nincsenek kommunisták. A szakszervezeti szövetségek egyhangúlag visszautasították a kvázi szakszervezetek felállítását.

Meghosszabbították az árukészletek bejelentésének határidejét

KOLOZSVAR. — A gazdasági ellenőrzés vezérigazgatósága legújabb rendeletével szeptember 20-ig meghosszabbította a kereskedelmi és ipari árukészletek bejelentésének határidejét. Az új határidőig be kell jelenteni mindazokat a készleteket, amelyek 1947 augusztus 19-én a kereskedő, vagy az iparos raktárában voltak. Be-

jelentési kötelezettség alá esnek a nyersanyagkészletek, a félkész-árúk és a készárúk. Be kell jelenteni továbbá a fenti árukhoz tartozó csomagoló- és egyéb kellékeket is.

A gyártás céljait szolgáló ipari berendezéseket nem kell bejelenteni.

A MOSZKVAI RÁDIÓ A DEMOKRATA ROMÁNIA RÓL

A moszkvai rádió, a román fegyverszüneti megbeszezés harmadik évfordulójára alkalmából megállapítja, hogy Románia népe véglegesen szakított a fasiszta rendszerrel. Az ország népének békevágya elsősorban a szomszéd-országokkal való együttműködésben nyilvánul meg.

Maniu és Bratjanu „történelmi klikkjükkkel” egyetemben, teljesen elvesztették a tömegek rokonszenvét — állapítja meg a moszkvai rádió. — Egyes szövetséges államok nehézségeket gördítenek Románia talpraállása útjába. Ezzel szemben a Szovjetunió megértést tanúsított Románia demokratikus újjáépítése iránt és támogatja az ország gazdasági és politikai fejlődését.

A MAGYAR BELPOLITIKA FEJLEMÉNYEI

A budapesti rádió közlése szerint a Magyar Kommunista Párt központi bizottsága határozatot hozott, hangsúlyozva a demokratio-

Megoldódott a magyar kereskedelmi tanoncok iskolaügye

A minisztérium szakelődök alkalmazását engedélyezte

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség küzművelődési bizottságának megbízásából Stúdnicska Vilmos iparostanonciskolai tanár a napokban Bukarestben járt a kolozsvári magyar kereskedelmi tanonciskola felállítására ügyében. Előterjesztései alapján a munkaügyi minisztériumban tanulmányozás tárgyává tették a kérdést s bár az ideai költségvetés takarékosági szempontból történt csökkentése új iskola felállítását nem tette lehetővé, mégis előnyös megoldást találtak a MNSZ jogos kérésének teljesítésére.

A munkaügyi minisztérium ugyanis elvileg eldöntötte, hogy az eddig románnyelvű kereskedelmi tanonciskolába járt magyar anyanyelvű tanoncok ezután a kolozsvári magyar nyelvű iparostanonciskolába is beiratkozhatnak. A különleges szaktanfolyam tanítására a minisztérium külön szakelődök alkalmazását engedélyezte.

A MNSZ küzművelődési bizottsága ezen az uton kéri fel az érdekelteket kolozsvári magyar kereskedelmi tanoncokat, valamint szüleiket és mestereiket is, hogy a fiuk a magyar iparostanonciskolába, a leányok pedig a magyar iparostanonciskolába iratkozzanak át.

Újra megkezdtek a fényképes személyazonossági igazolványok kiállítását

Szigorúan megbüntetik és kitoloncolják a jogtalanul tartózkodókat

KOLOZSVAR. — A kolozsvári központi rendőrségen újlag megkezdtek a fényképes személyazonossági igazolványok kiállítását. Az igazolvány kiváltásához szükséges iratokhoz kérvényt kell csatolni, amely 16 lejes okmánybélyeggel és 20 lej sürgősségi bélyeggel láttandó el. Az új személyazonossági igazolványra 15 lej okmánybélyeget és 10 lejes központi illetékbellyeget kell felragasztani. Az új személyazonossági igazolvány kiváltása egy személy részére tehát 61 lejbe kerül.

A kolozsvári központi rendőrség az igazolványok kiállításával kapcsolatosan hangsúlyozza, hogy vagy az érdekelt személyesen, vagy a család, esetleg a család egyik tagja — betegség, vagy elháríthatatlan megjelenési akadály

esetében az illető rokona — váltsa ki a személyazonossági igazolványt.

Közbenjárók igénybevétele szigorúan tilos és az ilyenek ellen megindított az eljárás, a törvénytelen előírt büntetést sújtva őket. A kolozsvári központi rendőrség ismételtlen közli, hogy Kolozsvár városát túlnépesedettnek nyilvánították és ezért utójára felszólítja mindazokat, akiknél megvonták a tartózkodási engedélyt, hogy haladéktalanul hagyják el Erdély fővárosát. Mindazok ellen, akiket az ellenőrzés során mint jogosulatlanul találnak Kolozsváron megindítják az eljárást a 470—1946. számú szabotázstörvény rendelkezése szerint 2 hónaptól 3 évig terjedhető elvárással büntetik és ezenkívül kitoloncolják őket.

LEGUJABB SPORT

Sorozatosa rekordjavítás az Európa-uszó bajnokságban

MONTE-CARLO. — Az Európa uszó- és vízilabdabajnokság negyedik versenynapja főbb eredményei: 1500 méteres gyorsuszás: 1. Miro (Magyarország) 19 perc 28 másodperc. Új magyar csúcseredmény! 2. Vörös (Magyarország). A 200 méteres női melluszás elődöntőjében az első csoport győztese Székely Éva lett 2 perc 56,6 másodperccel. Új magyar csúcseredmény! A második csoport győztese Novák Éva 3 p. 04 mp. A 4x100 méteres női gyors-

váltóban Magyarország csapata Anglia és Svédország mögött 4 p. 49 mp.-es idővel került be a döntőbe. A 100 méteres hátuszás döntőjében: 1. Valery Franciaország 1 p. 07,6 mp. Új Európa csúcseredmény. 2. Valent (Magyarország) 1 p. 10,5 mp.

A vízilabdabajnokságban Magyarország a negyedik helyért folyó küzdelemben 5:3 arányban győzött Hollandia ellen. A pontversenyben 1. Magyarország 63 pont, Franciaország 55 pont.

Magyarország vezet a Svájc elleni atlétikai viadalon

BUDAPEST. — A Svájc és Magyarország közötti atlétikai viadal első napi eredményei után Magyarország 50 ponttal vezet Svájc 33 pontjával szemben.

Részletes eredmények: 100 méteres síkfutás: 1. Goldonyi 10,8 mp. 2. Schwarcz Svájc 11 mp. 400 m.: 1. Hodhmer Svájc 49 mp. 2. Marosi Magyarország 49,2 mp. 110 m. gát: 1. Kiss Magyarország 15,3 mp. 2. Honeger Svájc 15,6 mp. Rudugrás: 1. Schweierv Svájc 4 m. 2. Zsitvai 390 cm. 1500 m.: 1. Hires 4 p. 01,8 mp. 2. Villás 4 p. 02 mp. 10.000 méter: 1. Szilágyi 15 p. 25 mp. 2. Német 15 p. 25,2 mp. Súlylökés: Zerrer Svájc 14 m. 23 cm. 2. Németvári 13 m. 93 cm. Diszkoszvetés: 1. Klics 48 m. 08 cm. 2. Józsa 45,05 cm. 4x100 m. férfi gyorsváltó: 1. Magyarország 41,5 mp. 2. Svájc 42,6 mp.

TOKY SAMU

mészáros mester

f. hó 12-én rövid szenvedés után 63 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 15-én hétfőn délután 3 órakor lesz a temetői nagykápolnában.

Gyászoló család.

FIGYELEM!

Központi 3 szoba konyha komfortos lakosztályomat elcserélném egy 4 vagy 5 szobás komfortos lehetõleg herles lakással központi vagy központhoz közel fekvõvel. Egy szoba konyhás központi lakosztály elcserélném törvényes közzeiben vagy központi levõ 2 szoba konyha komfortos lakással. Költs. géhet írlek. Címetek a „Domus” irodába kérem leadni. Ha háza, örökösök vagy lelke van eladó a város bármely nevezetében, úgy azt azonnal jelentse be a „Domus” irodába Mária királyné 24.

ADAS-VETEL

RÁDIÓ modern, új típusú, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 7229

APRÓHIREDTÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szög 15 lej. Cim a kiadóban és jeligés hirdetéseknek 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4—5 lej. Házasság—levelezés 5 lej szavankint. Nyiltér szavankint 10 lej.

ASZTALI főzőkemencét és Zephir kályhát veszek. Kondász illatszertár, Unió-utca 4. 7244

ELADÓ Főnix körkötőgép és Ahige 2 lóerős motor. Szentpéteri-utca 2. 7271

ELADÓ egy üzemképes komplett, egy hengeres Riger favágógép és egy Brenabor női kerékpár. Megtekinthető Catedralei (volt Fejedelem)-utca 16, a házfelügyelőnél. 7278

PHILIPS rádió 3+1-es, modern, új típusú, eladó. Pap-utca 49, ajtó 3. 7275

MODERN diófurniros rekamié sürgősen eladó. Szappan-utca 18. Berger. 7880

KEZISZEKERET keresünk megvételre, négykerékűt, használt, jó állapotban lévő. Villamosmérnök.

ÜVEGESSZÜKRÉNY, használt pult eladó. Unió-utca 9, földszint. Gr.

RÁDIÓ szuper, holland Philips, 5 lámpás eladó. Mária királyné-utca 6. 6917

PÉRSZASZÖNYGEK, új konyhaburor, kristályok, étkező szervíz, dísz tárgyak eladók. Délelőtt 10—12-ig. Farkas-utca 8. Érdeklődni a házfelügyelőnél. 6914

KERÉK szalonasztal, diófényezett és egy jóhangu hegedű eladó, esetleg elcserélném tűzfűtőre vagy eladom. Denis susanu-utca 10. 7297

MOTORKERÉKPÁR oldalkosaras, üzemképes, jó gumikkal, olcsón eladó. Eminescu-utca 8, 2—4 óráig. 7293

ELSŐRENDŰ főzőkályha sürgősen eladó. Fűrdő-utca 22. 7290

SZÉP kombinált szoba olcsón eladó. Postakert-utca 14. F.

ALLAST KERES

BUKARESTBE elmennek kisgyermek mellé egy urházhoz. Cimeket a kiadóba kérek „Gyermek” jelíggel. 7255

50 KORŰLI nő elmenne házvezetőnőnek egyedüli személyhez. Leveleket „Szerepny” jelíggel a kiadóba. 7291

VARRÓNÓ perfekt, munkát vállal, házhoz is megy. Ratiu-utca 12, emelet. 7287

GYAKORIATTAL bíró nő fogorvos rendelésben állást keres. Ajánlatot a kiadóba „Fogorvos” jelíggel kérek. 7288

SZVETTEREK, sálak és keztyűk készítését vállalom. Özevgy Polgár Antalné, Petőfi-utca 21, hátul az udvarban. F.

ALLAST KAPHAT

GYÓGYSZERGYAR bevezetett helyi rájónkóvizsgáló keres az egész országban. Ajánlatokat „Medicamente” jelíggel a laphoz kér. 6915

MEGBIZHATÓ mindenest keresek. Szentegyház-utca 4, ajtó 3. Herczegné. 7294

INGATLAN-LAKAS

ELADÓ új ház, üzemnek alkalmas, fele részletben fizetendő. Értekezni 11 óráig. Marinescu-utca 27. 7284

KIS szobát adok házimunkáért magányos, középkorú nőnek. Érdeklődni hétfőn Szondy-utca 7. 7300

GYONYORŰEN butorított szoba fűrdőszobahasználattal, jószituált urnak kiadó. Jelige: „Centrumban”. 7299

SZOBÁT keresek egy vagy két diák részére. Jelige: „Jó család”. Választ a Lepage könyvkereskedésbe. F.

ELCSERÉLNÉM szoba, konyha, speiz Szabadság-téri lakással, külvárosi külön telken lévő használt. Cim a kiadóban. 7297

KIADÓ központi diáklány részére butorított szoba fűrdővel és teljes ellátással. Cimeket „Diák” jelíggel kérek. 7288

KULONTELEK

ELVESZETT fekete kiskutya fehér lábakkal, fehér nyaklándóval. Békai névre hallgat. Becsületes megtaláló jutalom részével. Fűrdő-utca 49. 7292

Jól és gyorsan megtanulhat szabni és varrni, ha beiratkozik a Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezetének szabászati tanfolyamára.

Jelentkezés szeptember 8-tól mindennap délelőtt 11—2-ig és délután 5—7-ig a Magyar Népi Szövetség Farkas-utca 7 szám alatti székházában.

A tanfolyam f. hó 16-án kezdődik. Tartama: 6 hét. Részvételi díj: 200 lej.

Fésű-üzemi berendezés

(fogazó gépek, 3 1/2 lóerős villanymotor csiszoló korongok, csiszoló gép, gépszijak stb.) alkalmi áron eladó

Cim a kiadóban

BÉKÉSCSABARA vagontársat keresek. Unió-utca 20, földszinten jobbra 3. 7289